

КОНКУРЕНТНИ ПРЕДИМСТВА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕКСПОРТНИ ПРОИЗВОДСТВА

*Производствена и
експортна
специализация*

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ ПЪРВА

1. Обхват, подход, информация
2. Топ 20 продуктови групи в общата класация на сравнителните конкурентни предимства
3. Продукти на високо-технологични дейности, за които България притежава сравнителни конкурентни предимства
 - 3.1 Сравнителни конкурентни предимства по страни
 - 3.2 Продуктови групи с потенциал за реализиране на сравнителни конкурентни предимства
4. Продукти на средно високо-технологични дейности, за които България притежава сравнителни конкурентни предимства
 - 4.1 Сравнителни конкурентни предимства по страни
 - 4.2 Продуктови групи с потенциал за реализиране на сравнителни конкурентни предимства
5. Продукти на средно ниско-технологични дейности, за които България притежава сравнителни конкурентни предимства
 - 5.1 Сравнителни конкурентни предимства по страни
 - 5.2 Продуктови групи с потенциал за реализиране на сравнителни конкурентни предимства
6. Продукти на ниско-технологични дейности, за които България притежава сравнителни конкурентни предимства
 - 6.1 Сравнителни конкурентни предимства по страни
 - 6.2 Продуктови групи с потенциал за реализиране на сравнителни конкурентни предимства

ЧАСТ ВТОРА

7. Обобщени резултати от анализа, изводи, предложение
8. Индикатори за оценка на секторите за целенасочено въздействие
9. Регионална специализация на секторите за целенасочено въздействие
10. Регионален потенциал в областта на НИРД
11. Регионален потенциал в областта на образованието

ОБХВАТ, ПОДХОД, ИНФОРМАЦИЯ

- Общ брой на продуктовете групи – 258, трето ниво на агрегация съгласно Стандартната външнотърговска класификация (sitc rev.4), разпределени по глобална технологична интензивност на икономическите дейности (КИД 2008)
- Обхванати са всички страни-членки на ЕС27, както и балканските страни, нечленки
- Наличието на конкурентни предимства се установява с помощта на методологията на Баласа. Изисква се стойността на използвания критерий да бъде по-голям от единица. *(На графиките страните с неоцветени стълбове не покриват критерия, а по-големият кръг съответства на по-голям износ от България)*
- Наличието на конкурентни предимства (производствена и експортна специализация) е констатирано за 85 продуктови групи, които обхващат 76.0% от българския износ през 2011 г.
- Източник на информация – база данни на Обединените нации - *Comtrade.un.org*, база данни за фирмена информация – *BVD Amadeus*, база данни на ЕК за малки и средни предприятия - *Database for the Annual report 2012*

ОБОБЩЕНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ АНАЛИЗА

Ниво на технологична интензивност		Брой	Дял в износа на България (2011 г.)
1	Високо-технологични дейности • Продуктови групи • Продуктови групи с реализирани сравнителни конкурентни предимства (производствена и експортна специализация)	18	6.0%
		3	2.5%
2	Средно-високо-технологични дейности • Продуктови групи • Продуктови групи с реализирани сравнителни конкурентни предимства (производствена и експортна специализация)	73	19.4%
		17	10.8%
3	Средно-ниско-технологични дейности • Продуктови групи • Продуктови групи с реализирани сравнителни конкурентни предимства (производствена и експортна специализация)	64	42.1%
		26	39.0%
4	Ниско-технологични дейности • Продуктови групи • Продуктови групи с реализирани сравнителни конкурентни предимства (производствена и експортна специализация)	85	27.2%
		39	23.7
Общо за България • Продуктови групи (3-то ниво, sitc Rev.4) • Продуктови групи с реализирани сравнителни конкурентни предимства (производствена и експортна специализация)		240	94.6%
		85	76.0%

- В групирането на продуктите, съгласно глобалната технологична интензивност на икономическите дейности, не участват аграрният сектор и добивната промишленост. Независимо от това в средно-ниско и ниско-технологичните дейности са включени някои важни за страната продуктови групи

ИЗВОДИ

- Най-нисък е дялът на високо-технологичния износ (6%). Едва 2.5% е резултат от производствена и експортна специализация, която осигурява конкурентни предимства на международните пазари;
 - Най-висок е дялът на средно-ниско-технологичния износ (42%), като 39% е резултат от производствена и експортна специализация, която осигурява конкурентни предимства на международните пазари;
 - Преобладава износът на средно- и ниско-технологични продукти (близо 70%), като 63% е резултат от производствена и експортна специализация, която осигурява конкурентни предимства на българските изделия на международните пазари;
 - При 6 продуктови групи България е лидер по сравнителни конкурентни предимства. В регионален аспект балканските страни – нечленки на ЕС често показват по-добри резултати от тези на нашата страна;
 - Общо за страната $\frac{3}{4}$ от износа е резултат от производствена и експортна специализация, но в ниско-технологичната сфера. Този извод предопределя стратегическите насоки за развитие на българската икономика и необходимите структурни промени.
- **Необходимост от повишаване на технологичното равнище на българската икономика и ускорено развитие на иновационната система**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Целенасочено въздействие върху отделни сектори на икономиката чрез насърчаване на иновационната дейност в рамките на новата иновационна стратегия

- 1. Целенасочено въздействие върху средно- и високо-технологичните сектори, продуктите на които трябва да намерят значително по-голямо присъствие в българския износ и да водят до интензивен растеж**

Икономически дейности:

- *Лекарствени вещества и продукти*
- *Компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти*
- *Машиностроене, в т.ч. автомобилостроене, мехатроника*

- 2. Целенасочено въздействие върху традиционно развити сектори на българската икономика с цел запазване на завоюваните пазарни позиции и заетостта в българската икономика**

Икономически дейности:

- *Хранителни продукти и напитки*
- *Текстил, текстилни изделия и облекло*
- *Мебели*

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

		2008-2011				
		Износ	Предприятия	Заети	Добавена стойност	Производителност на труда
		Млн.евро	Брой	Брой	Млн.евро	Евро, (добавена стойност/1 зает)
Общо		13 236	32 949	521 929	4 400	8 430
Високо-технологични дейности		948	452	14 706	207	14 098
21	Лекарствени вещества и продукти	400	51	5 844	120	28 688
26	Компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	549	401	8 862	87	11 529
Средно високо-технологични дейности		3 004	2 160	71 029	715	10 061
28	Машини и оборудване, с общо и специално предназначение	964	850	29 982	259	9 882
29	Автомобили, ремаркета и полуремаркета	310	106	10 098	60	6 856
Средно ниско-технологични дейности		5 657	10 159	128 422	1 494	11 630
Ниско-технологични дейности		3 627	20 178	307 772	1 984	6 447
10	Хранителни продукти	999	5 760	89 468	590	6 647
11	Напитки	88	964	16 381	220	13 081
13	Текстил и изделия от текстил	323	637	13 479	79	7 197
14	Облекло	1 276	4 891	116 826	413	4 145
31	Мебели	183	2 383	25 192	125	5 989

- В ниско-технологичните дейности са съсредоточени най-много предприятия, най-много заети и се създава най-високата добавена стойност; средно ниско-технологичните дейности определят облика на българския износ; при високо-технологичните дейности се наблюдава най-високата производителност на труда

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

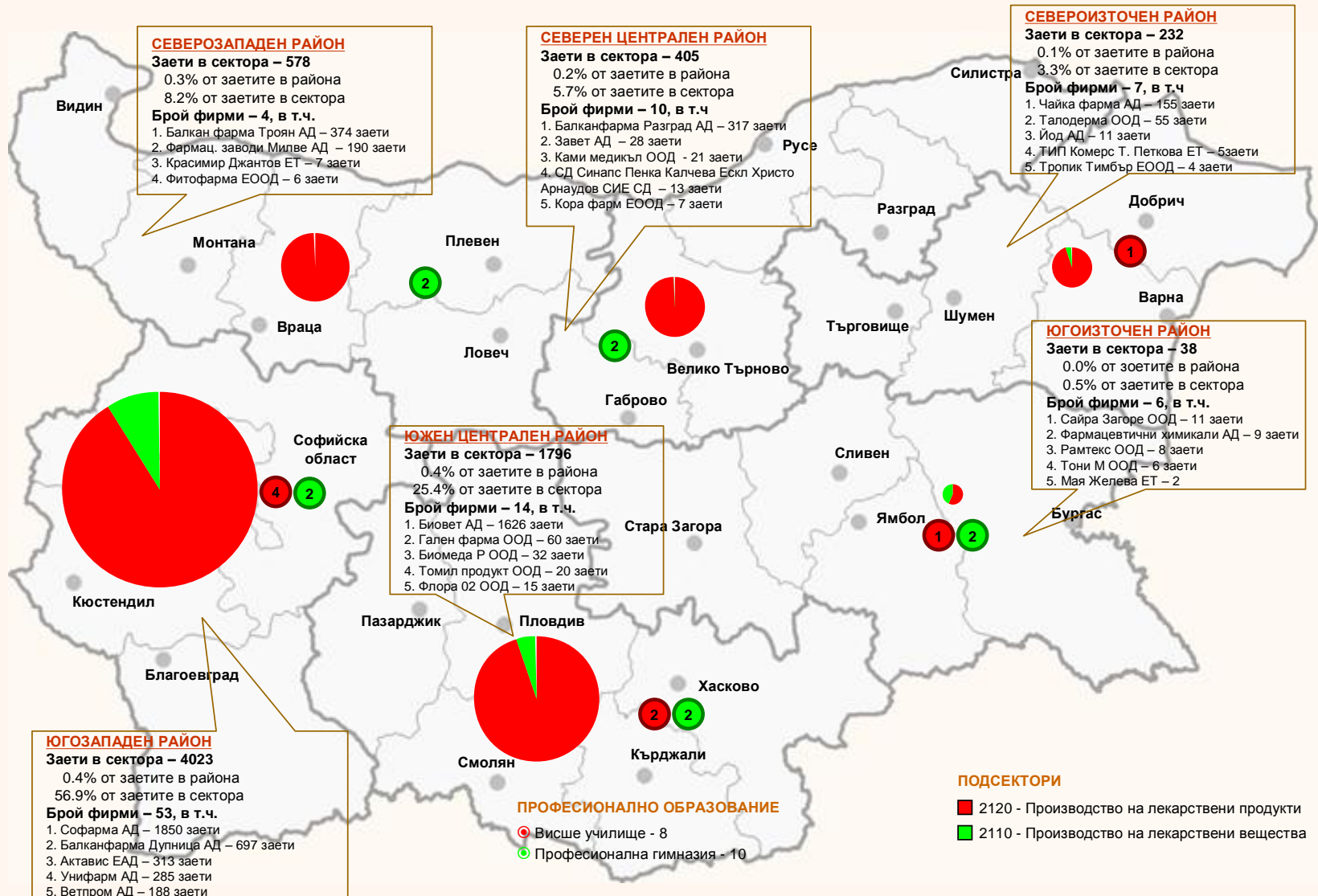
(%)

		2008-2011				
		Износ	Предприятия	Заети	Добавена стойност	Производителност на труда
Общо		100	100	100	100	100
Високо-технологични дейности		7.2	1.4	2.8	4.7	167
21	Лекарствени вещества и продукти	3.0	0.2	1.1	2.7	340
26	Компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	4.1	1.2	1.7	2.0	137
Средно високо-технологични дейности		22.7	6.6	13.6	16.2	119
28	Машини и оборудване, с общо и специално предназначение	7.3	2.6	5.7	5.9	117
29	Автомобили, ремаркета и полуремаркета	2.3	0.3	1.9	1.4	81
Средно ниско-технологични дейности		42.7	30.8	24.6	33.9	138
Ниско-технологични дейности		27.4	61.2	59.0	45.1	76
10	Хранителни продукти	7.5	17.5	17.1	13.4	79
11	Напитки	0.7	2.9	3.1	5.0	155
13	Текстил и изделия от текстил	2.4	1.9	2.6	1.8	85
14	Облекло	9.6	14.8	22.4	9.4	49
31	Мебели	1.4	7.2	4.8	2.8	71

- С намаляване на технологичната интензивност нараства броят на предприятията, заетите и добавената стойност, т.е. ориентация към ниско-технологична икономика
- В ниско-технологичните дейности са ангажирани 85% от заетите, които създават 79% от добавената стойност в технологичните дейности
- Лекарствените вещества и продукти се характеризират с минимална заетост и максимална производителност на труда
- Облеклото се характеризира с максимална заетост, максимален дял в износа и минимална производителност на труда

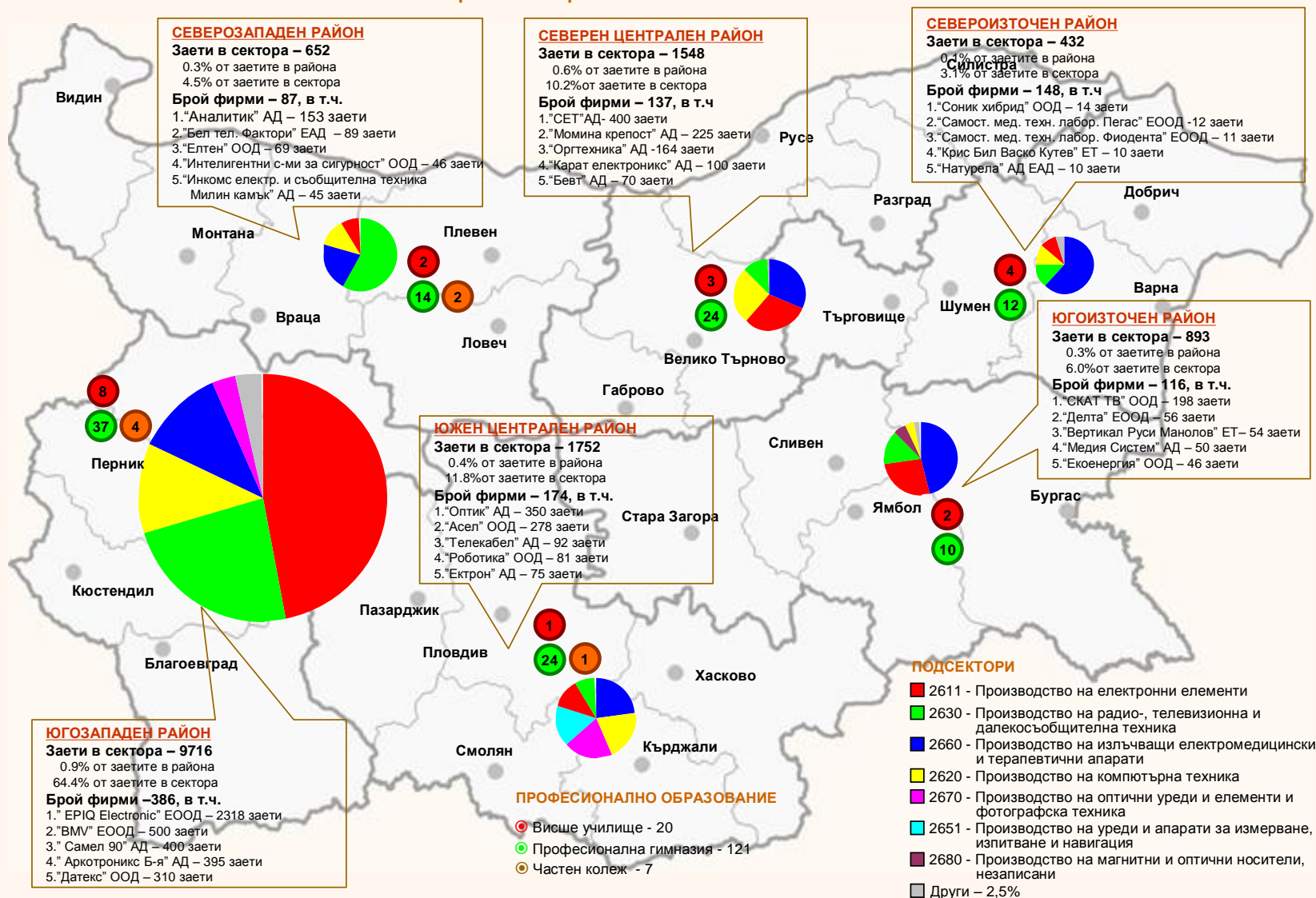
РЕГИОНАЛНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

“ПРОИЗВОДСТВО НА ЛЕКАРСТВЕНИ ВЕЩЕСТВА И ПРОДУКТИ” (С21) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



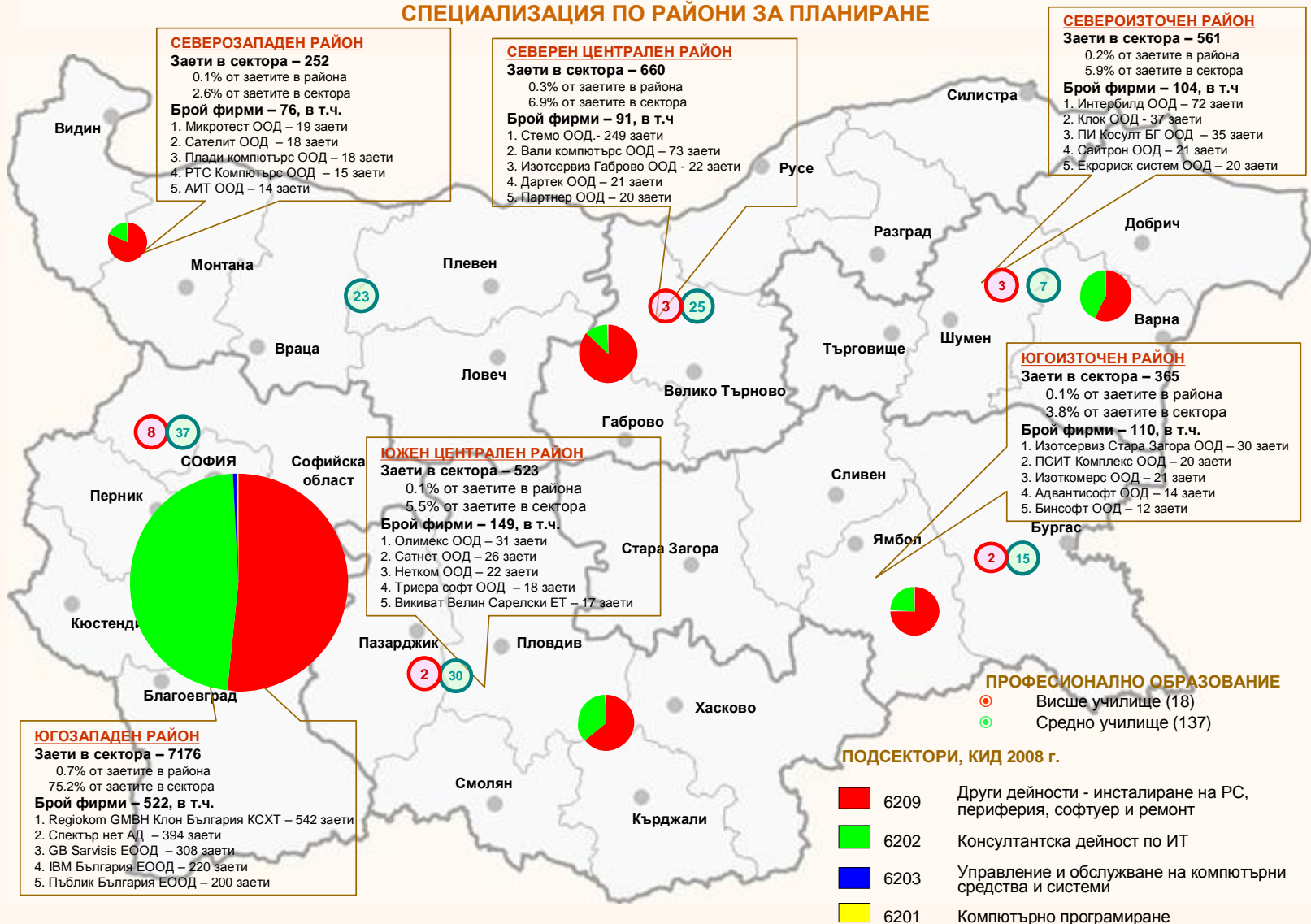
РЕГИОНАЛНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

“ПРОИЗВОДСТВО НА КОМПЮТЪРНА И КОМУНИКАЦИОННА ТЕХНИКА, ЕЛЕКТРОННИ И ОПТИЧНИ ПРОДУКТИ” (С26)
СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



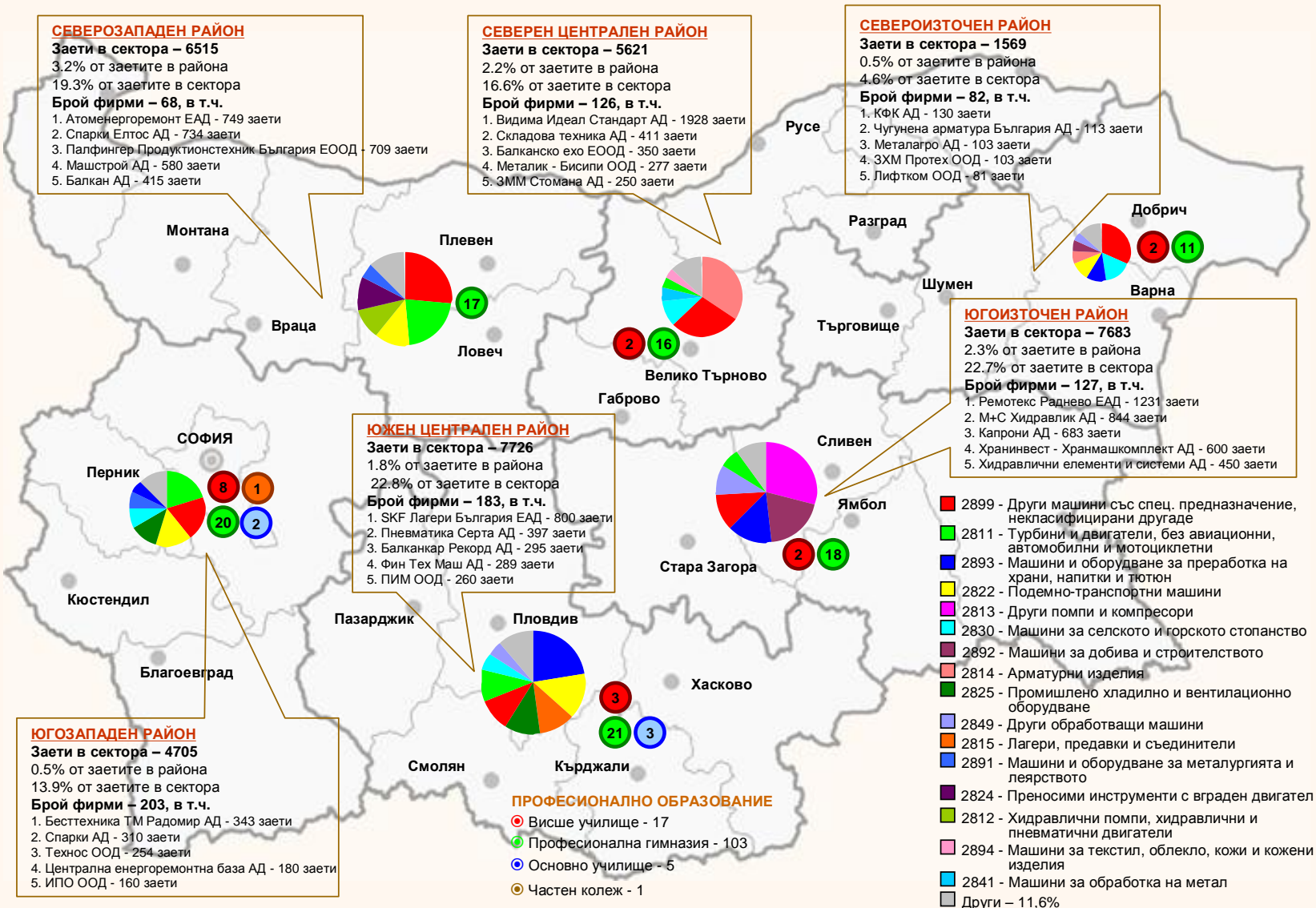
РЕГИОНАЛНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

“ДЕЙНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ” (J62) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



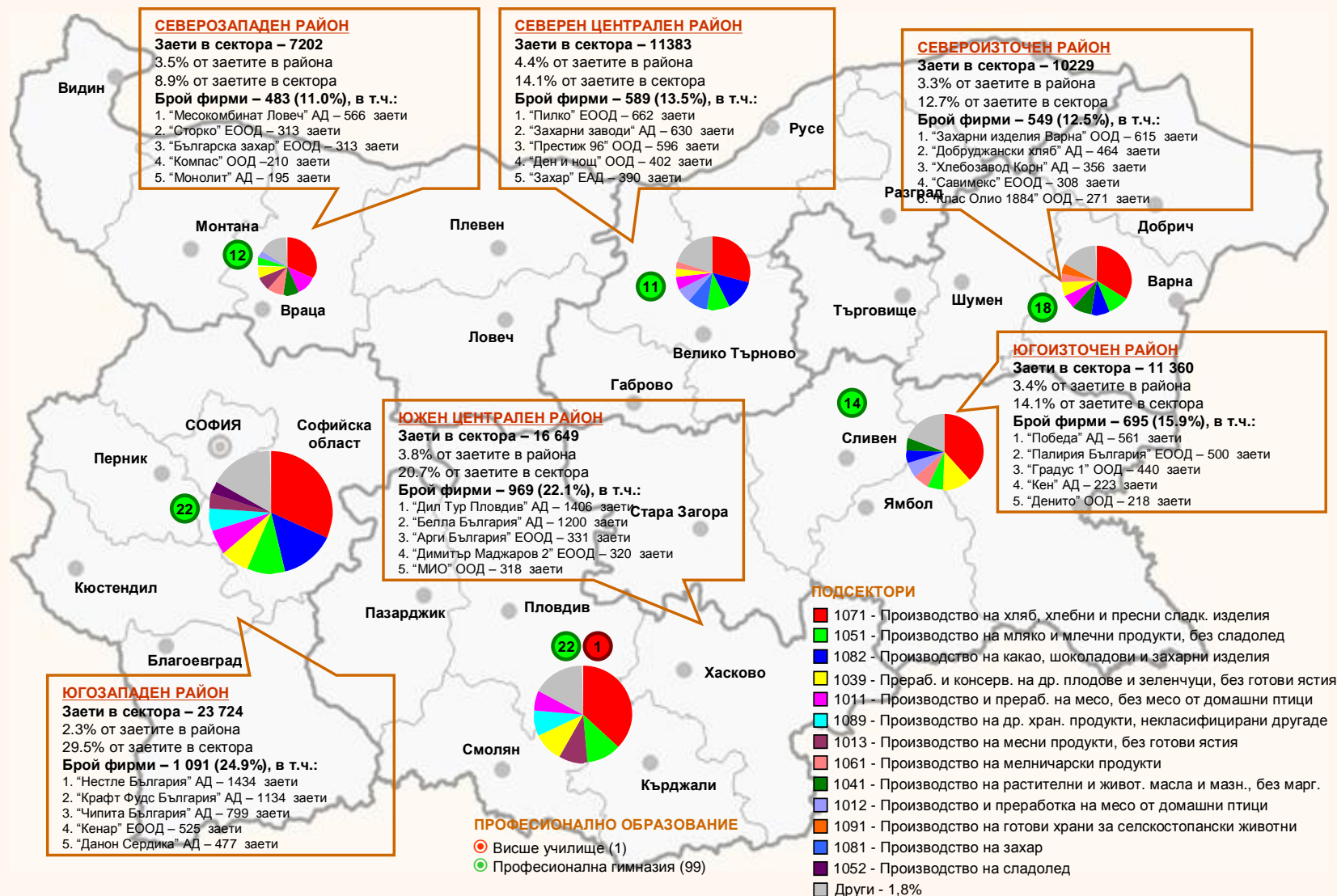
РЕГИОНАЛНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

“ПРОИЗВОДСТВО НА МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ С ОБЩО И СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ”(С28) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



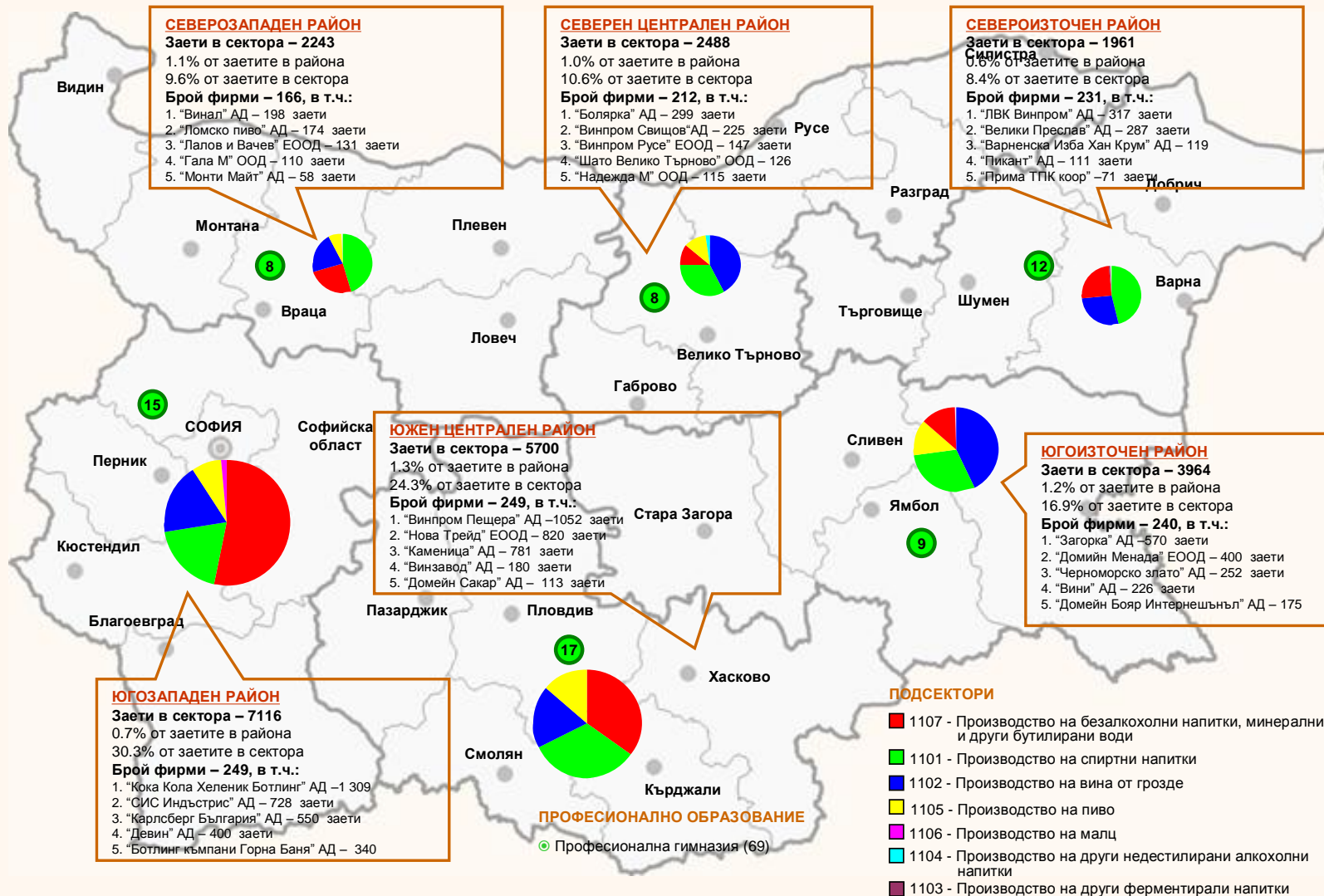
РЕГИОНАЛНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

“ПОИЗВОДСТВО НА ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ” (С10) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



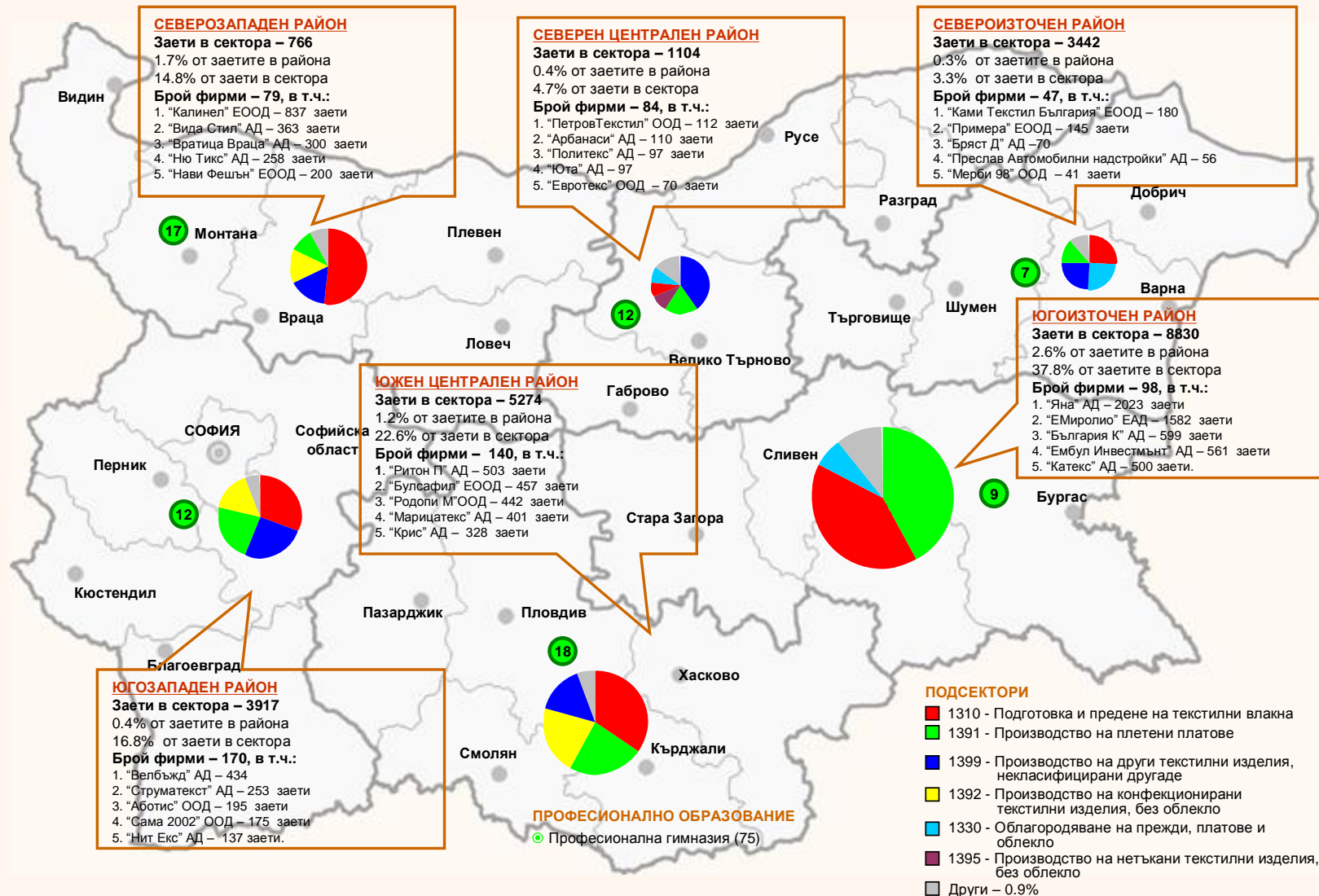
РЕГИОНАЛНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

“ПОИЗВОДСТВО НА НАПИТКИ” (С11) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



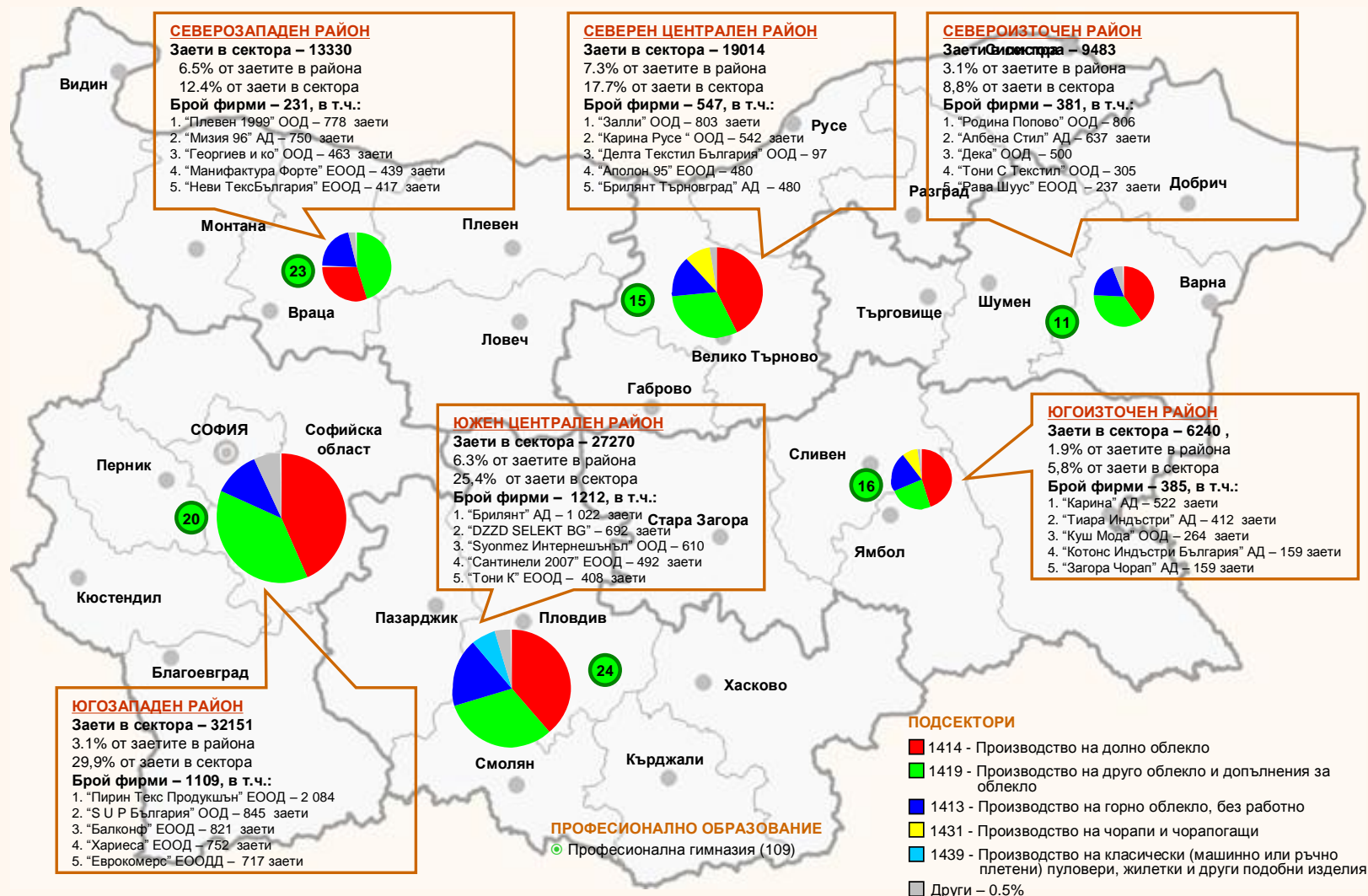
РЕГИОНАЛНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

“ПОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ” (С13) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



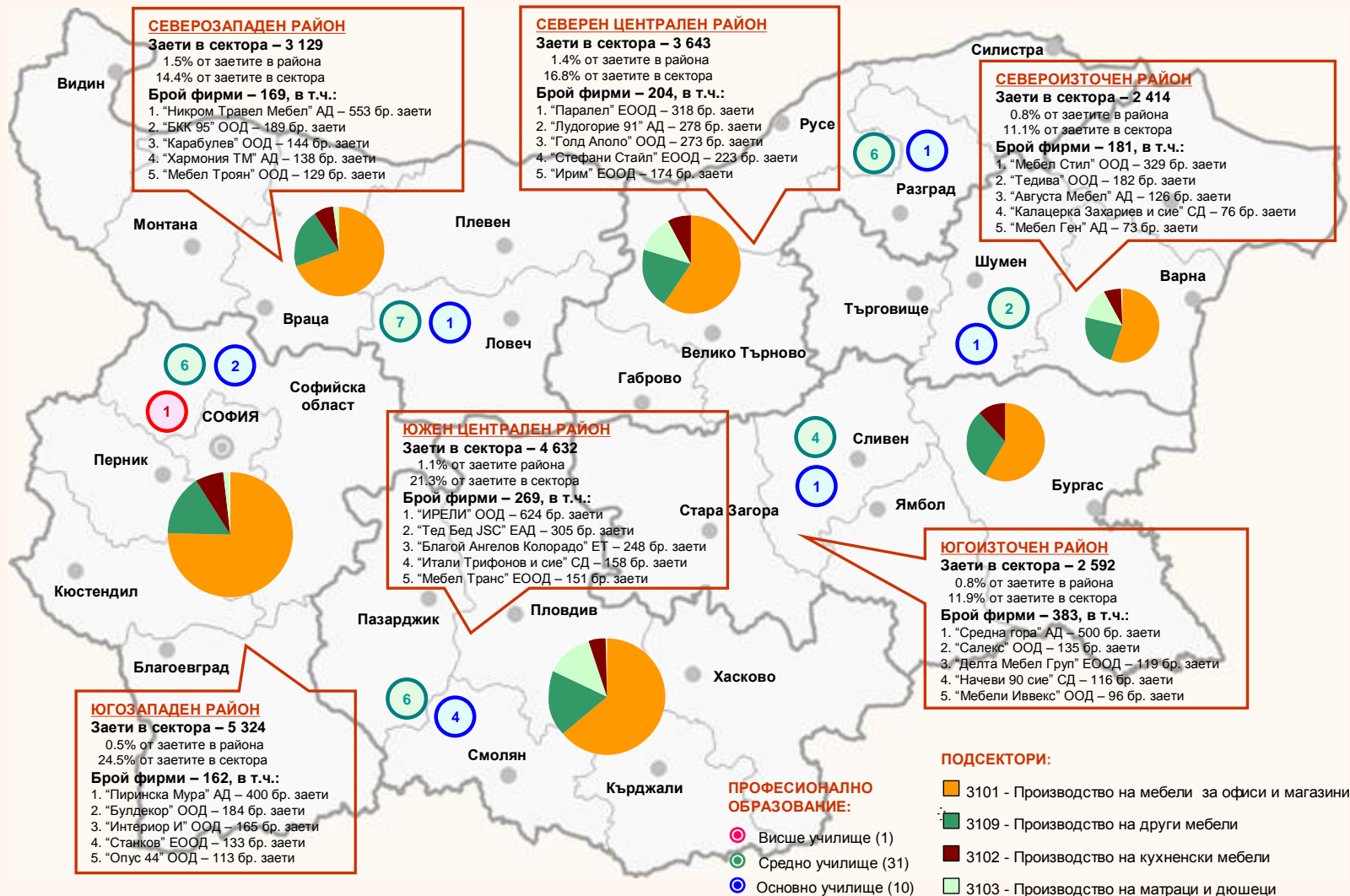
РЕГИОНАЛНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

“ПОИЗВОДСТВО НА ОБЛЕКЛА” (С14) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



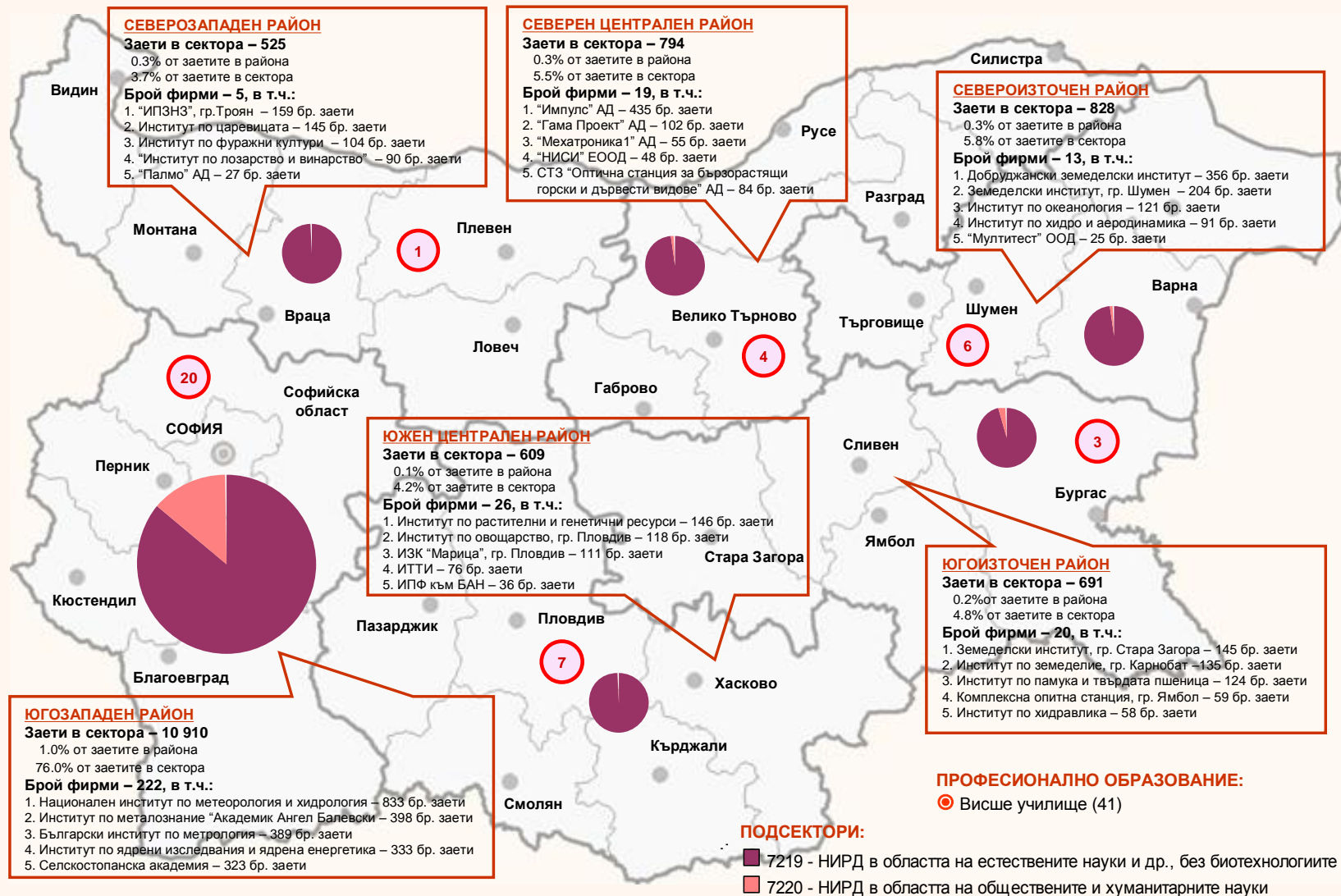
РЕГИОНАЛНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРИТЕ ЗА ЦЕЛЕНАСОЧЕНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

“ПРОИЗВОДСТВО НА МЕБЕЛИ” (С31) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



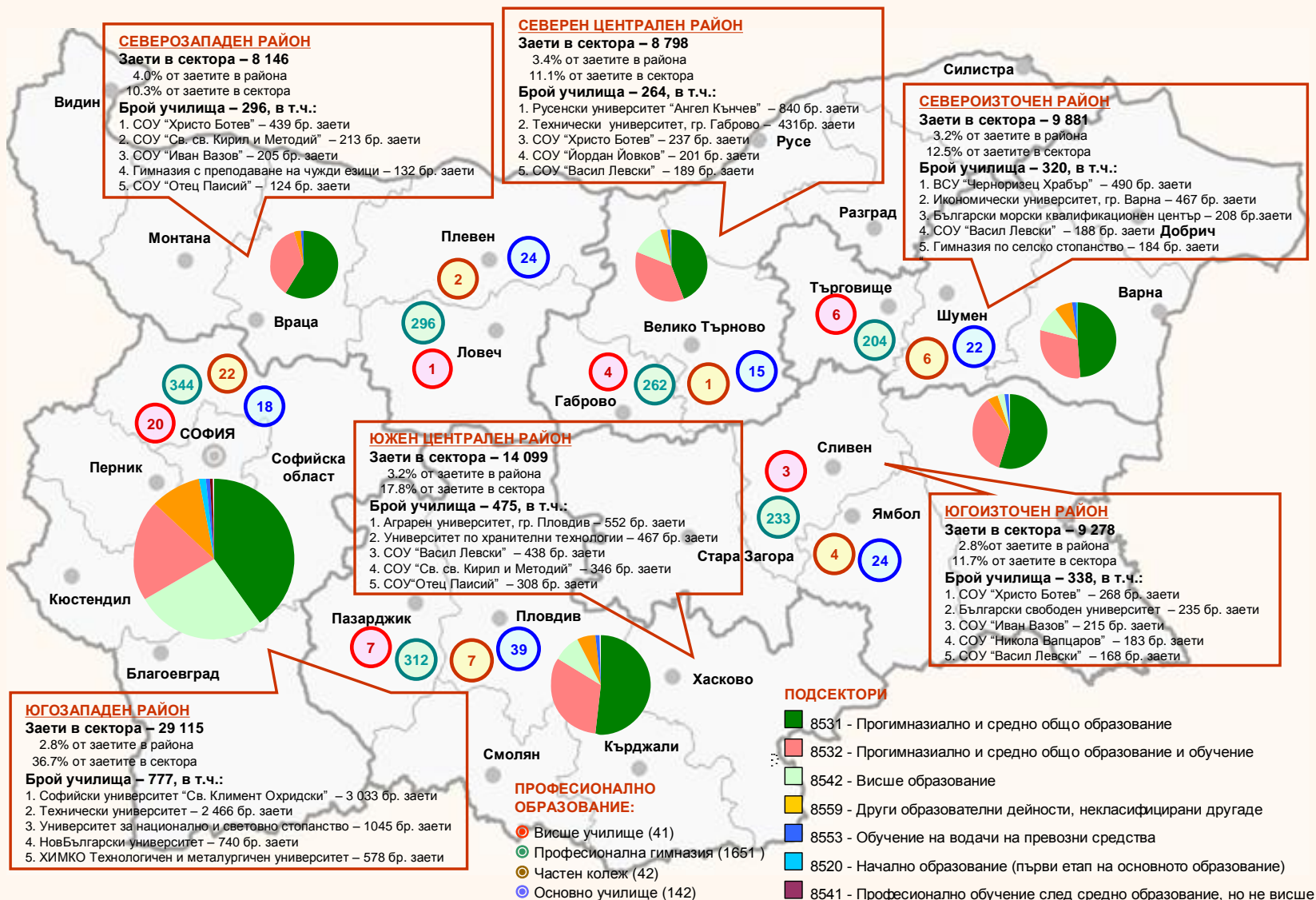
РЕГИОНАЛЕН ПОТЕНЦИАЛ В ОБЛАСТТА НА НИРД

“НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ” (M72) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



РЕГИОНАЛЕН ПОТЕНЦИАЛ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

“ОБРАЗОВАНИЕ” (P85) СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ



**ОТДЕЛ
“ИНОВАЦИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО”**

**ДИРЕКЦИЯ
“ИНВЕСТИЦИИ, ИНОВАЦИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО”**

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

2013